

משם ומכאן מארכיון הגולן

ניוזלטר חודשי מאוצרות הארכיון

גיליון מס' 6

א' בסיוון תשע"ט |

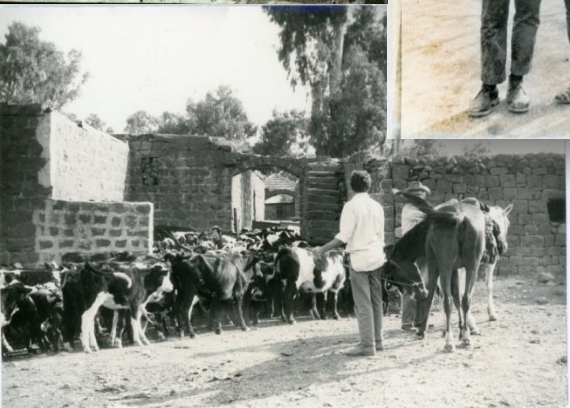
4.6.2019

ממדפי הארכיון...

קוראים יקרים,
 חודש סיוון הוא חודש משמעותי עבור הגולן. בחודש זה לפני
 52 שנים שב העם היהודי ליישב את חבל הגולן.
 הפעם נקדיש את הניוזלטר לתחילת ההתיישבות המחודשת
 בגולן, נספר על ראשוני המתיישבים ועל הקשיים איתם
 התמודדו. נספר על ישובים שקמו בחודשים מאי ויוני ונסיים
 בתמונות מהרגעים הראשונים בגולן לאחר מלחמת ששת
 הימים, זו שהביאה לסיום האיום הסורי והסבל שחולל במשך
 19 שנים לישובי עמק החולה והסביבה.
 קריאה מהנה,

מזל טוב...

מזל טוב לילידי מאי-יוני שעלו לקרקע בנקודות הקבע:

מזל טוב למושב אלוני הבשן שעלה לקרקע במאי 1981

מזל טוב למושב מיצר שעלה לנקודת הקבע ב-24.5.84

מזל טוב לקיבוץ אפיק שחגג 47, עלה לנק' הקבע- 8.5.72

מזל טוב...

מזל טוב לילידי מאי-יוני שעלו לקרקע בנקודות הקבע:

מזל טוב למושב אודם שעלה לנקודת הקבע במאי 1981

מזל טוב למושב כנף שעלה לנקודת הקבע במאי 1991

מזל טוב למושב אבנ"י אית"ן שעלה לנקודת הקבע ביוני

1978

מזל טוב...

מזל טוב לילידי מאי-יוני שעלו לקרקע בנקודות הקבע:

מזל טוב לקיבוץ אורטל שעלה לנקודת הקבע ב-

2.6.1978

מזל טוב לשכונת מצוק עורבים שקמה בישוב קלע אלון

ב-5.6.2004

מזל טוב למושב קשת שהוקם בכ' באייר תשל"ד

מזל טוב...!

חוגגים יובל:

מזל טוב למושב רמות שמציין החודש את חג היובל להקמתו. במאי 1969 עלו חבריו לקרקע, תחילה בסקופיה ובדצמבר 1973 עבר המושב לנקודת הקבע.

מזל טוב רמות

מזל טוב לכל החוגגים!!!

046963290

עשו לנו לייק בפייסבוק

פניות הציבור :
archive@gri.org.il

כך הכל התחיל\ אורי הייטנר

ב-22 ביוני 1967, 12 יום לאחר שחרור הגולן ביומיים האחרונים של מלחמת ששת הימים, התכנסו בקיבוץ גדות מזכירים ונציגים מקיבוצי הגליל העליון, לדון בשאלה: מה עושים עכשיו?

השאלה שעמדה על הפרק, הייתה איך להבטיח שהגולן יישאר בידינו, וישראל לא תיסוג ממנו בלחץ המעצמות, כפי שנסוגה מסיני לאחר מבצע קדש, כעשור קודם לכן.

לא בכדי הישיבה נערכה בקיבוץ גדות. במשך 18 שנות קיומו מאז עלייתו לקרקע ב-1949, היה זה היישוב שסבל יותר מכל יישוב אחר מן התוקפנות הסורית.

במלחמה עצמה התארגנה משלחת של יישובי הגליל והעמק, בראשות חבר כפר גלעדי וראש המועצה האזורית גליל עליון יעקב אשכולי, שהשתתפה בישיבת הממשלה ולחצה על שחרור הגולן, ושחרור הגליל והעמק מן הסייט הסורי. כעת הם ישובו כדי לדון איך לא להחזיר את הגלגל אחורה.

איתן סט, חבר גדות, הציע לפעול בדרך הציונות המעשית – להבטיח שהגולן יישאר בידינו באמצעות התיישבות. היכן שעוברת המחרשה העברית – שם יעבור הגבול. יש להכות שורשים התיישבותיים בגולן. דעתו התקבלה והוא מונה לארגן את ההתיישבות.

22 ימים לאחר מכן, ב-14 ביולי, עלתה קבוצה של צעירים, רובם מקיבוצי הצפון למחנה הסורי הנמוש בעליקה. הם הוגדרו כמחנה עבודה לטיפול בבקר הסורי המשוטט, ואכן, זו הייתה משימתם העיקרית. עלייתם אושרה בידי הממשלה חודש לאחר שהם כבר עבדו בשטח. כך החלה ההתיישבות בגולן.

עליקה, 1967

כך הכל התחיל\ אורי הייטנר

יהודה הראל, שעלה לעליקה מקיבוצו מנרה, היה הדמות המרכזית בקרב חלוצי ההתיישבות בגולן. בעבורו – ההתיישבות בגולן לא נועדה רק לעצב את גבולות המדינה, אלא בעיקר להוביל תמורה ערכית ורעיונית ותנופת התיישבות קיבוצית אדירה בכל רחבי ארץ ישראל העלמה, שתסחוף אחריה את הנוער הישראלי והנוער היהודי בגולה ותביא לתחייה ציונית סוציאליסטית גדולה.

המהפכה הזאת לא הושגה, כידוע, אך היא הניבה הצלחה רבתי – הגולן הישראלי! בספטמבר 1967, זמן קצר בטרם חלוצי קיבוץ גולן – לימים מרום גולן, חלוץ ההתיישבות בגולן בפרט ומעבר לקו הירוק בכלל, עלו לנקודה הזמנית השנייה שלהם בקוניטרה, פרסם יהודה, מזכיר הקיבוץ, מאמר בעלון הקיבוץ ובו כתב, בין השאר: "גורלם של השטחים המשוחררים מסעיר את הארץ. בכל מקום מתווכחים, מציעים הצעות ומסמנים גבולות על גבי המפה. השמצות מוטחות מצד לצד.

בעלי רעיונות למיניהם רוכשים להם מקום בעיתונים למען הכרזותיהם... הציבור מוזעק כנגד מחדלים ביטחוניים ואחרים של השלטונות. בני אדם עוצרים לרגע בשעת סיבובם ברחוב דיזנגוף, שולפים עט וחותמים על פטיציה: 'לעולם לא ניסוג!' כל היודע לכתוב (ולא רק כאלה) שולח מפרי עטו למדורי המכתבים בעיתונים, אשר ממילא כבר עולים על גדותיהם.

מותר לשאול מהי תרומתם של כמה עשרות החבר'ה הנמצאים בעליקה לווידוע סוער וחיוני זה? גם בחדר האוכל שלנו נשמעים דיונים וויכוחים, לעתים אפילו די סוערים: האם אפשר לדעוך את שטחי הפלחה ברמת הגולן במדשנת צנטריפוגלית או שהרוחות החזקות והקבועות מחייבות שימוש במדשנת מהטיפוס הישן?

עליקה, 1967

יהודה הראל

כך הכל התחיל\ אורי הייטנר

מתריעים על מחדלים חמורים בטיפול בטרקטורים, אחד דוחה בתוקף את ההשמצות שנסע בהילוך אחורי בטרקטור רתום למחרשה וגרם לשבירתה... ויכוח סוער מתנהל על סוג השמיכות והתנורים הדרושים לאקלים החורפי על הרמה בגובה של 1,000 מ' מעל פני הים. על המפות מנסים לסמן את קו הגידור של שטחי המרעה. יש הפותח את התנ"ך כדי לחפש שם עברי לנקודה החדשה. על לוח המודעות נקראים החברים לחתום, אך לא על פטיציות, אלא על בקשה מסדרן העבודה לצאת בשבת הבאה לחופש, או על הצעותיהם למועמדים לוועדות השונות: תרבות, שיכון וכו'.

כזאת היא כל תרומתנו לוויכוח הגדול והחשוב המסעיר את הארץ... כשתגיע שעת ההכרעה (בעצם היא הגיעה) יכריעו הוויכוחים מהסוג הנשמע כאן. חשוב שנדע זאת אנחנו ולא רק אנחנו".

המעשה החלוצי של ראשוני המתיישבים, הוא המסד למפעל ההתיישבות בגולן על 33 יישוביו – העיר קצרין, קיבוצים, מושבים, יישובים קהילתיים, יישובים דתיים וחילוניים ויישוב אחד משותף, יישובים מכל הקשת הפוליטית מגוש אמונים ועד השומר הצעיר. המעשה הזה הביא לריבונות על הגולן, הניע את העם למאבק להגנה על הגולן כשממשלות נשאו ונתנו על נסיגה ממנו, ולאחרונה גם מעצמת העל, ארצות הברית, הכירה בריבונותנו על הגולן. יהודה הראל נשא תפקיד מרכזי ומוביל בכל המהלכים הללו.

בחודש שעבר יצא לאור ספרי, "יהודה הראל – ביוגרפיה", בהוצאת "ידיעות ספרים". דרך סיפור חייו של יהודה, אני מתאר את סיפור ההתיישבות בגולן. הספר מסתיים בהענקת פרס ישראל על מפעל חיים ליהודה הראל, ביום העצמאות ה-70 למדינת ישראל, על מפעל ההתיישבות בגולן.

קיבוץ גולן בקוניטרה

יוני 1967 - צילומים של יגאל אשוח ז"ל ויצחקי גל שצילמו את השעות והימים הראשונים על אדמת הגולן

בית המכס כפי שנראה בתום המלחמה

חדר אוכל קצינים סורים בחושניה

סיור בגולן אחרי המלחמה, 12.6.67

נוחתים בגולן

יוני 1967 - צילומים של יגאל אשוח ז"ל ויצחקי גל שצילמו את השעות והימים הראשונים על אדמת הגולן

תמרות עשן על הגולן, 10.6.67

צילום ממסוק בסיום המלחמה

צילום ממסוק בתום המלחמה, יוני 1967

סיור ראשון בגולן, 12.6.67

יוני 1967 - צילומים של יגאל אשוח ז"ל ויצחקי גל שצילמו את השעות והימים הראשונים על אדמת הגולן

צילום ממסוק בתום המלחמה

שלל סורי שנמצא בגולן, 12.6.67

השעון שנעצר בכפר פיק, יוני 1967

ציור קיר במחנה סורי

קריאה מהנה ונתראה בניוזלטר הבא....

